

TÉLI □ MADÁRVÉDELEM, MADÁRETETÉS

Budakeszi környékén a várost körbeölelő erdők közelsége miatt, számos madárfaj megjelenik eleség után kutatva télen a kertjeinkben is.

A téli hónapok alatt olykor kedvezőtlen feltételek uralkodnak az itt telelő madarakra nézve, főként, ha a hosszan tartó fagy, vagy a hó hátráltatja a táplálékkeresést. A kertek dísznövényei sem szolgálnak megfelelő magvakkal vagy gyümölcsökkel. Ezért, ha kertünkbe bodzát, madárbirset, madárberkenyét, galagonyát stb? ültetünk, természetes módon is segítünk a táplálásban.

Rajtunk a sor, hogy segítsük hűségese madárkaink túlélését. Tegyük ki tehát etetőket, cinkegömböket, maggal telt flakonokat, vagy csak szórjunk ablakpárkányunkra eleséget számukra, de vigyázzunk az etetés ne legyen a macskák elérhető magasságában és ne legyen visszatükröződő ablak közelében, mert annak nekirepülve a madarak megsérülhetnek.

Fontos még, hogyha egyszer elkezdjük, ne hagyjuk abba az etetést, mert madárkaink odaszoknak és újabb eleség hiányában elpusztulhatnak.

Ha tartósan magas a hótakaró, a madarak nem tudnak elegendő táplálékot találni azon veszteségeik kiegyenlítésére, melyek a testhőmérséklet előállításánál keletkeznek.

Főként a kicsi és könnyebb madárfajoknál pl. ökörszemeknél és vörösbegyeknél lehetnek végzetes következményei a súlyvesztésnek.

Egy két szabály a madáretetéssel kapcsolatban:

Kiemelten fontos, hogy a felkínált táplálék (magvak és zsíradék) ne tartalmazzon sót, ne legyen füstölt és pörkölt sem, mert emészthetetlen sőt mérgező lehet a madarak számára!

Kenyeret és süteménymaradékot is tilos kitenni a madaraknak.

A hideg évszakban fontos energiahordozó a zsír, amely kiegészítheti a meglévő magkínálatot.

A felhasznált zsírok lehetnek növényi vagy állati eredetűek. Margarin, disznó vagy marhazsír, marhafaggyú is remek kötőanyag a magvak összeragasztásához. Az állati eredetű zsírok kicsit olcsóbbak, a növényi margarinok még jobban megfelelnek, mert egy sor alapvető zsírsavat tartalmaznak.

Recept:

Cinkegömböt házilag is készíthetünk: A zsíradékot megolvasztjuk, (sózatlan pörköletlen!) napraforgót vagy földimogyorót keverünk hozzá, gömböket vagy rudakat formázunk, vékony krumplihálóval bevonjuk, hogy ne essen szét, majd kiakasztjuk a fákra.

Melyik madárnak mi a kedvence?

Cinkék: napraforgómag

Csúszka: héjas mandula vagy mogyoró

Zöldike, vörösbegy: héjas földimogyoró

Erdei pinty: bükkmakk, libatop, keserűfűmagok

Tengelic, zsezse: fűmag, bogánccsag

Csíz, kenderike: köles

Házi veréb, balkáni gerle. Csöves kukorica

Mezei pacsirta, nagy fakopáncs: zab

Búbos cinege: búza

Feketerigó: alma vagy körte (enyhén szárítva)

Énekes rigó: szárított gyümölcsök felvágva: mazsola, sárgabarack

Süvöltő, csonttollú: bogyók: bodza, galagonya, madárbirs

Vörösbegy, ökörszem: rovarlárvák, lisztkukac

A gyermekeket is vonjuk be a madáretetésbe, jó, ha minden reggel ők töltik meg maggal az etetőket, mert megtanulják a felelősséget, és nekik is örömet okoz, hogy segíthetnek a náluk apróbb ártatlan kis lényeken.

Álljon hát itt egy több, mint 100 éve született vers a dédszüleink idejéből:

Pósa Lajos: A hú madarak

Levél a virágtól,

Virág dalos ágtól,

Vándormadár elvált

Leveletlen fától,

A hazai tájtól.

Kik otthon maradtak,

Szomorúan járnak?

Adjatok magocskát,

Szél ellen bűvócskát

Szegény hű madárnak!

Kik levélhulláskor

Napkeletre mentek,

Most az öröm szárnyán

Ringanak, szép táján

Pálmaligeteknek.

Arany bogaraktól

Vígan lakmároznak?

Adjatok magocskát,

Szél ellen búvócskát

Szegény hű madárnak!

Dideregve, éhen

Udvarunkra térnek,

Bánatos szemekkel,

Panaszos énekkel

Könyörögve kérnek.

Oltalomért hányszor

Ablakunkra szállnak!

Adjatok magocskát,

Szél ellen bűvócskát

Szegény hű madárnak!

Itt született szegény

Ezen a szép tájon,

Zúgó Tisza mellett,

Zúgó Duna mellett,

Zöld leveles ágon.

Ha puszta is, híve

A hazai tájnak?

Adjatok magocskát,

Szél ellen búvócskát

Szegény hű madárnak!

Fotók:

Ódry Ágnes

Szöveg:

(Gábor Emese) vagy Budakörnyéki Natúrparkért Egyesület